

Eskü előtt

Már csak pár nap választja el a BM karhatalom ujoncait attól a nevezetes eseménytől, hogy esküt tegyenek a katonai konvenciók szerint, de olyan igaz értelemben, amely csak a mi társadalmunk sajátja.

A katonai eskü fogalma többféle értelemben rögződött az emberek tudatában. A férfiak idősebb nemzedéke jól emlékszik a „gyöngyvet” lábszárbasztó ceremóniára, melyeket „őfőméltóság” nevenapján követtek el pedáns szigorral, hogy az „ünnepeken” is érezze a baka; nem babra megy a játék, olyan hatalom részese ő, amely nem ismer kíméletet.

A nemzetvesztő idők főhőre is megkövetelte, hogy felelősséget vállaljon rá. És a testileg, lelkileg megnyomorított emberek, közönyös, vagy dacos oszlopokban terelve hallgatták a sok halállal fenyegető esküszöveget.

Azán vége lett a háborúnak és új világ épült. De ezt már olyan sokszor leírjuk és elmondjuk, hogy közhelynek számít. Mégis ide kíváncsiak, mert a változás a katonai életére is kihatott. Eltűntek a régi hadsereg értelmellenes hóbortjai és embertelen módszerei. Az idealizált fogalmakat a praktikus élet-szemlélet teljesíthető kötelességei váltották fel. Természetesen a katonai eskü is megváltozott. Megfogalmazásában és értelmében is egy valóságos világot mutat, amely a nemzeti múlt hősi hagyományaira és a mai feladatok iránti

felelősségre épül. Az eskü minden sorát a nép, a szocialista haza iránti felelősség szelleme hatja át. De az eskü olyan emberi motívumokat is magába foglal, amely minden katonára számára érthető és elfogadható.

A most bevonult újoncok nagy ambícióval készülnek a jeles ünnepre. És ezt nemcsak abban az értelemben teszik, hogy a külsőségek katonás formáinak megfelelően, hanem a kiképzés ágazataiban is jelesen megállják helyüket. Az igyekvés érthető, hisz az eskü olyan határkő is, melyhez jól lehet mérni a fiatal katonák felkészültségét. S ki akar hátul maradni, amikor egy kicsit a férfiválásról, de mindenekelőtt a haza iránti felelősségvállalás ügyéről van szó. E munka jegyében ért el kiemelkedő eredményt a Szegedről bevonult Goldea Mihály honvéd, a makói Asztalos Lajos, az ugyancsak makói Lakat Zoltán, a nagyakatai Irmalos István honvéd, a püspökudányi Nemes Elek és még sok fiatal, aki csak pár hete cserélte fel a szerzőmöt a fegyverrel.

Most az esküre készül a század. Az eskütétel ünnep a katonai életében, de ünnep a szülők és hozzátartozók számára is. Ezt az ünnepet idén a dolgozók körében rendezik a szegedi karhatalom. December 20-án a szegedi Hunyadi téren tesznek esküt az újonckatonák, e gesztussal is kifejezésre juttatva, hogy a néphez tartoznak.

Kabai József
százados

Ionrakéták – űrutazás céljára

A repüléssel és az űrrepüléssel foglalkozó berlini kongresszuson dr. Löh, a giesseni egyetemről bejelentette, hogy elvégezték az ionmeghajtású mechanizmussal kapcsolatos első kísérleteket. A mechanizmust a giesseni egyetemen állították elő. Hajtóanyagként higant használtak. Arra számítottak, hogy a közeljövőben a bolygóközi repülések céljára ionrakétákat fognak használni.

Sikeres modell-kísérletek után, két ionmechanizmus készen áll a szerkesztésre. A higant hajtóanyagként történő felhasználása, azzal kecsesgáti a szakembereket, hogy a hajtómechanizmus élettartama meghosszabbadjon, s hatékonysága fokozódjon. Nem érdekelt, hogy félévig tartó kozmikus repüléshez kb. 4 kilogramm higanyra lenne szükség.

Néppel tűzön, vízen át...

A Fiatalok Irodalmi Színpadának bemutatója

Szép sikerrel mutatta be hétfőn este a Móra Ferenc Művelődési Otthonban ideiglenes előadások a Fiatalok Irodalmi Színpada. A műsor, amely *A néppel tűzön, vízen át* címet viselte és a költői hivatásról, a költészet feladatairól akart beszélni, első pillanatra nem látszott többnek, mint iskolás anyagnak, egy érettségi tétel illusztrálásának. Tekintettel arra, hogy a színpad közönsége túlnyomórészt középiskolás fiatalokból áll, ez sem lett volna egészen haszontalan. Amikor azonban megkezdődött a műsor, kiderült, hogy jóval többről van benne szó, mint az iskolai anyag kiegészítéséről. Azok a versek ugyanis, amelyekben nagy költőink a versírás feladatai-

ról vallanak, nagyobb tárgykört ölelnek át, foglalnak magukba, mint a szűkebben vett ars poetika témája. Egy egész világ lüktet ezekben a versekben, élet, valóság van bennük, egy egész kor, az az idő, amelyben születtek.

A műsorösszeállítás kell tehát mindenekelőtt dicsérnünk. Nemcsak azért, mert az elhangzott 17 vers valóban szemléletes és meggyőző képet adott arról, hogy miképpen látják költőink a költészet hivatását, bemutatva azt is, hogyan, s miért vált a magyar költészet politikai lírává. A műsorösszeállítás azért is dicsérendő, mert — anélkül, hogy elhanyagolta volna régebbi értékeinket — határozottan modern arcú volt és Vörösmarty, Petőfi,

Radnóti versei mellett helyet adott a mai magyar líra olyan vitathatatlan remekének, mint Váci Mihály *Te bolond* című verse.

A versek előadása általában színvonalas, kifejező és hangulatos volt. Arnyalatnyi különbséget észrevettünk ugyan a színpad régi és új tagjainak előadása közt, természetesen az előbbieket javára, de rosszul értelmezett, mondanivalót torzító tolmácsolást nem hallottunk. Néha, de mindig csak részletekre vonatkozóan, lágyabb, puhább, érzelmeskedőbb volt az előadás, mint ahogy a vers kívánta volna, vagy a tempót éreztük kissé lassúnak, flegmának. Egészében azonban a színpad minden tagja elismerést érdemlő színvonalon működött közre a produkciókban. Mindenekelőtt Agát Katalin, Jobba Gabriella és Chikán Ágnes szereplését emeljük ki. Nem sokkal maradt el tőlük a többiek: Gyürkő István, Németh Annamária, Ördögh Szilveszter, Szemvári Erzsébet, Földes Ferenc, Szegváry Menyhért és Gábor Gabriella.

Betörő az utcában

Dr. K. J. orvos vagyok — szolt a rendőrgyületről a Mikszáth Kálmán utca egyik lakója.

A rádió- és villamos-szaküzlet kirakatát egy fiatalember berúgta, és onnan, ahogy láttam, egy rádiót emelt ki. Kérem, sürgősen intézkedjenek.

Aztalában fizetési napokon: 10-én, 11-én, 25-én és 26-án szinte szünet nélkül cseng a 07-es telefon. Garázda fiatal emberek, dühöngő férfiak, meggondolatlan asszonyok ügyében intézkedik a rendőrségi ügyelet, közmegegyezésre.

A szesz hatása

Aztalában fizetési napokon: 10-én, 11-én, 25-én és 26-án szinte szünet nélkül cseng a 07-es telefon. Garázda fiatal emberek, dühöngő férfiak, meggondolatlan asszonyok ügyében intézkedik a rendőrségi ügyelet, közmegegyezésre.

Az ügyeletes rendőrök arról számoltak be, hogy a bűncselekmény, a rend, a közbiztonság, a város nyugalma zavarást zömmel erősen ittas emberek követik el. Ennek megelőzéséért sokat tehetnek a vendéglátóiparban dolgozók. Szigorú rendelet szabályozza, hogy ittas embereket nem szolgáhatnak ki, és ezt mégis megszvik.

H. Zs.

Ö. E.

Villog a kék lámpa

A 07 gyorsan intézkedik

Halló, 07? — kérdezi egy izgatott hang a drót túlsó végén.

Igen, 07, a Szeged városi rendőrkapitányság ügyelete.

Kérem, azonnal jöjjenek, mert férjem életveszélyesen megfenyegetett.

Ezután néhány gyors kérdés következik, utána a rendőrség gépkocsijának kék lámpája messze villog az éjszakában. Néhány perc, s a rendőrség megérkezik Felsőváros egyik magánházához. Itt az anya három gyer-

mével kétségbeesetten áll a ház kapujában, a férj pedig átkokat szórva, dülöngélve jár a sötét udvarban. Mint később kiderült, fizetés napja lévén, felöntött a garatra. A szesz kerítette hatálmába, s a családját szétkergette.

Az ügyeletes rendőr igyekszik szép szóval meggyőzni a dühöngő férjet — sajnos eredmény nélkül. Ezért nem marad más hátra, mint a biztonsági őrizetbe vétel.

Tarhonya a lépcsőházban

Alig érkezik vissza a villogó kéklámpás rendőrautó állomáshelyére, amikor az ügyeletes tiszt már újabb helyre irányítja.

A Mérey utca egyik bérházából telefonált egy berli, Elmondta, hogy az egyik lakó felverte a bérházat, megzavarta a ház éjszakai nyugalomát.

Szokatlan kép fogadja a rendőröket. A lépcsőház aljában összevert lábasba botlottak, a lépcsőket pedig paprikás tarhonya borította.

A férj — hasonlóan az előbbi esethez — ittasan tért otthonába. Nem tetszett a krumpolis tarhonya vacsora, s lábasostól a lépcsőházba dobta, közben hangosan szidalmazta feleségét.

A bérház lakói mebotránkoztak emiatt, és értesítették a rendőrséget. Néhány figyelmeztető szó után az ember lecsendesedett, s helyreállt a családi béke.

Verekedés Felsővárosban

Az óra mutatója lassan éjfél felé jelzett, amikor ismét megszólalt a rendőrségi ügyeletlen a telefon.

Kérem, azonnal jöjjenek, a felsővárosi étterem előtt botrány van.

Néhány perc múlva a rendőrség a helyszínen termett. A közelben lakó és jelzést adó embernek valóban igaza volt, nagy verekedés tört ki. A rendőrök kérdéseit nyomán megelevenedett a kép.

Diós János és felesége a felsővárosi étteremben szórakozott Bánfi Nándor társaságában. A házaspár többet ivott a kelleténél és szóváltás keletkezett köztük. A férj féltékenykedett feleségére.

Záróra után békésen távoztak, de az étterem előtt újból fellángolt a heves vita. Diós János és Bánfi Nándor „örriásnak” érezték magukat, s az étteremből kiléptek — válogatás nélkül — megverték.

TUDÓS A VILÁGŰRBEN

Vannak emberek, akikről csak egy szó kell mondanunk, például, hogy „tudós” és máris kibontakozik előttünk egy fardhatatlan és szenvedélyes ember alakja. Az ilyenek közé tartozik Konsztantyin Feoktyiszov az első űrhajós csapat tagja. Tudós. Az az űrhajós együttes, amelynek Feoktyiszov tagja volt, úgy kerül majd be a tudomány történelmébe, mint a kozmikus térségekre kijutott első szovjet tudományos laboratórium kollektívája.

Nehéz út

Nehéz tudósokról írní. Mindenkinek megvan a maga, egyelőre még ki nem tárt alkak. Konsztantyin Feoktyiszov tudományos munkájánál is ez a helyzet.

Konsztantyin Feoktyiszov 1926. február 7-én született Voronyezs városában. Az ő nemzedéke az apák nemzedékével együtt vette vállaira a Nagy Honvéd Hőború súlyos terheit. Gyerekek a hátrországban végeztek hősi munkát, mások a csataterén harcoltak. Konsztantyin Feoktyiszov maga is részt vett a nagy csatákban.

Még lobogott az utolsó útköztek lángja, de az ország már újra feltámadt a romokból és hamutengerből. Sok ezer tegnapi katonára cserélte építő-foglalkozásra a harcosok hivatását. Konsztantyin Feoktyiszov is megteszi az első lépéseket a tudomány felé. A moszkvai Bauman Műszaki Főiskolán tanul. A fiatal mérnök 1949-ben az egyik tudományos kutatóintézet aspiránsa lesz, olyan szakterület munkatársa és vezetője, amely a tudomány eddig járhatatlan ösvényeit deríti fel.

Feoktyiszov sokat próbált. Nehéz és munkás utat tett meg az ismeretlen felé. Arról, hogyan állta helyét azon a vizsgán, amely arra jöcsít fel, hogy az ember telepjen a tudomány szentélyébe, a kétszer is elnyert Munka Vörös Zászlórendje kitüntetés és a műszaki tudományok

kandidátusának tudományos fokozata tanúskodik.

Elgondolás és megvalósítás

Barátai azt tartják Feoktyiszovról, hogy „Ciolkovszkij eszméinek megszállottja”. A tudós tisztában van vele, milyen titokzatos és beláthatatlan messzeség választja el egymástól a tudományos elgondolásokat, és azok gyakorlati megvalósítását. Eppen ezért csaknem 15 éves tudományos pályafutása alatt, egyre csiszolgatta kutatói művészetét, egyre messzebbre haladt.

Úgy alakult a sorsa, hogy számára a tudomány, a földi rőppályája egybeesett azokkal a rőppályákkal, amelyeket a szovjet tudomány a kozmikus térségbe rajzolt be.

A szovjet űrkutatás első szakaszában a tudományos kutatást megkoronázó kísérletet, vagyis a repülést azok végezték, akik már régóta bejelentett lakosai az égboltnak: a vadászrepülőgépek sokat próbált pilótái. Most új, az eddiginél bonyolultabb szakasz kezdődött a kutatási tervben. A tudományok saját szemével is be kell pillantania a világűrbe. Kire várt ez a repülés? Az űrhajó parancsnoka tapasztalt repülő, a személyzet pedig egy tudósból és egy orvosból állt. A pilóta maga mestere a bonyolult gépezet irányításának, a tudós mesterien ért ahhoz, hogyan lehet megismerni a világűrben a legfontosabb folyamatokat és azok törvényszerűségeit.

Állhatatos edzések

A kozmosz tudományos kutatójának megtisztelő szere-

pével Konsztantyin Feoktyiszovot bízták meg.

Tudós a világűrben! Az ő céljai, feladatai mások, mint az űrhajós pilótáé. De számára is nélkülözhetetlenek mindazok a tulajdonságok, amelyekre egy űrhajós pilótának szüksége van. Eppen ezért nehéz és állhatatos edzések kezdődtek. Energiára, nagy kitartásra és erős akaratra volt ehhez szüksége. Sokat kellett repülnie, hogy érezze a súlytalanságot, megtanulja az ejtőernyős ugrást, hogy kiállja azt a hatalmas túlterhelést, amely a különböző edzésre használt kamrákban és különleges tornaszereken nehezedik az emberre.

Csak akkor mondták ki az ígent az űrrepülésre, amikor Feoktyiszov helytállt ezen a vizsgán is.

Megvolt és megvan tehát az a földi irányító agy, amely a nagyszerű űrrepüléseket lehetővé teszi. És most már a világűrbe is eljutott a kutató ész. És nincs messze az az idő, amikor újabb kozmikus útra indul tudósok nevét írják be anyanyelvükkel a tudomány és technika győzelmeinek nagy könyvébe. Egyelőre pedig hadd álljon ott elsőként Konsztantyin Feoktyiszov tudósok a neve, aki méltán viszi tovább a nagy tudós és hazafi, Konsztantyin Ciolkovszkij kozmikus ügyét.

N. ARHIPOV

Hol van a titkos rekesz?

A magyar bútorkészítmények igen kedveltek Nyugat-Európa több országában, köztük is elsősorban a szekreterek. E francia eredetű, szekrény-írászat kombináció rendeltetése, mint neve is mutatja, a titok megőrzése. Erre a legmesszebbmenőkig ügyelnek is. Minden

magyar gyártmányú szekreternek van olyan rejtett fiókja, amelyet csak azok találhatnak meg, akik előtt felfedték e titkot. Valamennyi szekrényben máshol kap helyet a rejtett fiók, s hogy hol, ezt a készítőnk kívül csak a tulajdonos tudhatja meg. A külföldi kereskedők dup-

la zárt borítékban elküldik hazánkba a vásárló címét, amelyet a kereskedelem képviselői eljuttatnak a bútorkészítő kisparoshoz, az közvetlenül küldi el a címre a szekrény ama részének a rajzát, amely megmutatja, hogyan lehet megtalálni a titkos fiókot.

A tánczene olasz művészei Szegeden

Az Országos Rendező Iroda jóvoltából hétfőn negyedik ördög érkezett Szegedre. Az ördögök Rómából jöttek és a Szegedi Nemzeti Színház színpadán léptek fel. A főördög, Merlotti egy különleges, harmonika alakú, dzsesszorgona-hangú hangszeren játszott, a három segédördög szaxofonon, gitáron és dobos. Valamennyien ördögös technikával a közönség által jól ismert quartett — egy ízben már hallottuk őket Szegeden — stílusosan négy énekest kísért. Először Ernes Natali lépett színpadra. Ernes Natali egy kedves, húsz éves fiú, aki nemrég nyerte meg a táncdalénekesek milánói fesztiválját. A győztes hang a szegedi közönségnek is tetszett. A „pokolbeli” karrier lehetőségeit jól mutatta Massimo Lore fellépése. A nagy-hajú, kigyómozgású fiatalember ugyanis első szegedi látogatásakor még csak a Merlotti zenekar szaxofonos volt, most viszont már mint énekes- és klarinétművész mutatott be. Véleményünk szerint előbbi minőségében kevesebb, utóbbi minőségében

ben sokkal több okkal. A változatosság kedvéért őt a római táncdalénekes-fesztivál győztese Marisa Leoni követte. Szép hangjával magabiztosan bánt, de egyelőre inkább csak énekesként, mint előadóművészként tartjuk számon. A műsor sztárja Donatella Moretti volt. A nemzetközi hírnévnek örvendő művész a táncdalénekes legjobbak hagyományait követi: őszinte átéléssel, minden hatásadás nélkül, nagyon kulturáltan énekel — méltán érdemelte ki a sok tapsot.

A műsor egésze azonban — érzésünk szerint — elmaradt a várakozástól. Résztben azért, mert a közönség jórésze — olasz művészekről lévén szó — hatásosabb, látványosabb produkciókat várt, részben azért, mert a vendégművészek látható farradsággal léptek fel. Petress István erőltetett szellemeskedő konferansza még tovább rontotta a hatást. Ilyenformán a római oratórikus vendégjátéka nem hozott pokoli sikert.

A. E.